

İlgili Kanun / Madde
5510 S. SSGSK/80

YARGITAY
10. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2025/20277

Karar No. 2026/9908

Tarihi: 29.06.2026

**●YURT DIŞINDA GEÇEN ÇALIŞMALARIN
TÜRKİYE'DE İSTEĞE BAĞLI SİGORTALILIĞA
ENGEL OLMAYACAĞI,
●MADDİ HATAYA DAYANAN BOZMA
İLAMININ USULİ KAZANILMIŞ HAK
SAĞLAMASININ MÜMKÜN OLMADIĞI**

ÖZETİ Dairemizin önceki bozma ilamında açıkça, yurt dışında geçen çalışmaların Türkiye’de isteğe bağlı sigortalılığa engel olmayacağı, buna göre, yurtdışında sigortalılığı bulunan kişilerin Türkiye’de 506 sayılı Kanun kapsamında isteğe bağlı sigortalı olması yönünde bir yasal engel bulunmadığına dair tespitin yerinde bulunduğu ifade edilmiş, Kurum işleminin bu yönüyle iptali gerektiği ve davacının bu yöndeki talebinin haklı olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan, Dairenin ilk bozma kararında davacının yurda giriş çıkış tarihlerine göre düzenlenen son tarihli 3500 günlük yurt dışı borçlanma tahakkukunda belirtilen ev kadınlığı borçlanma süresine ilişkin dönemler ile Türkiye’de 1770 gün isteğe bağlı sigortalılık kapsamındaki sürelerinin bir kısmının çakıştığı belirtilerek mükerrer şekilde tahsise esas prim ödeme gün sayısı hesabında dikkate alınamayacağı gözetilerek çakışan dönemler ayrıştırılmak suretiyle tahsise esas alınacak prim ödeme gün sayısı belirlenip yaşlılık aylığı koşullarını irdelemek suretiyle karar verilmesi gereğine işaret edilmişse de bu yönden Dairemizin bozma ilamının maddi hataya dayalı olduğu, maddi hataya dayanan bozma ilamının usuli kazanılmış hak sağlamlasının

mümkün olmadığı anlaşılmaktadır.

Davacının 06.01.2016 tarihli yurt dışı borçlanma talebi ile 17.10.1989 tarihinden itibaren ileri doğru gidilerek Türkiye'deki isteğe bağlı sigortalılık süreleri ile çalışmamak kaydıyla yurtdışında çalışılan, boşta geçen ve ev kadınlığı sürelerinden 3500 gününü borçlanma talebinde bulunduğu, Kurum tarafından 3500 günlük borçlanma talebinin bu şekilde düzenlendiği ve davacının tebliğ edilen borç tahakkuku ile bildirilen borçlanma bedelini ödediği anlaşılmakla, ilk borçlanma tahakkukuna itibar edilerek ve borçlanmaya esas sürelerin de bu kapsamda belirlenerek tahsise esas prime esas gün sayısının belirlenmesi gerekeceği değerlendirildiğinde, davacının tahsis talep tarihi itibarıyla yaşlılık koşullarına haiz olduğu anlaşıldığından davanın kabulü gereklidir.

Taraflar arasında İlk Derece Mahkemesinde görülen ve istinaf incelemesinden geçen Kurum işleminin iptali ve yaşlılık aylığı bağlanması davasında verilen karar hakkında yapılan temyiz incelemesi sonucunda, Dairece Bölge Adliye Mahkemesi kararının kaldırılmasına ve İlk Derece Mahkemesi kararının bozulmasına karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesince bozmaya uyularak yeniden yapılan yargılama sonucunda; davanın reddine karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararı davacı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi Özlem Saraç Coşkun tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; davacının isteğe bağlı sigortalılık sürelerinin iptaline ilişkin 19.06.2019 tarihli Kurum işlemin iptali ile isteğe bağlı sigortalılık sürelerinin geçerli olduğunun tespitine, 29.03.2019 tarihli tahsis talebine istinaden Nisan 2019 tarihinden itibaren (aylıkların tahakkuk edeceği tarihten işleyecek yasal faizi ile) yaşlılık aylığına hak kazandığının tespitine karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin 10.11.2020 tarihli 2019/309 E., 2020/125 K. sayılı kararı ile davanın kabulüne davalı Kurumun 19.06.2019 tarihli isteğe bağlı

sigortalılık sürelerinin iptali ile tahsis talebinin reddine yönelik işleminin iptaline, davacının isteğe bağlı sigortalılık sürelerinin geçerli olduğunun tespitine, davacıya tahsis talep tarihini takip eden 01.04.2019 tarihinden itibaren yaşlılık aylığı bağlanmasına ve bağlanacak yaşlılık aylığının yasal faizi ile birlikte davalı Kurumdan tahsiline karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı Kurum vekilince istinaf başvurusunda bulunulması üzerine Bölge Adliye Mahkemesinin 03.11.2022 tarihli 2021/477 E., 2022/1761 K. sayılı kararıyla istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

A. Bozma Kararı

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı Kurum vekilince temyiz isteminde bulunulması üzerine Dairece " Mahkemenin, davanın yasal dayanağı olan 506 sayılı Kanun'un 85. maddesinde geçen "herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna tabi olarak çalışmamak" ifadesinde amaçlananın Türkiye'deki sosyal güvenlik kuruluşları olduğu, yurt dışında geçen çalışmaların Türkiye'de isteğe bağlı sigortalılığa engel olmayacağı ,buna göre, yurtdışında sigortalılığı bulunan kişilerin Türkiye'de 506 sayılı Kanun kapsamında isteğe bağlı sigortalı olması yönünde bir yasal engel bulunmadığına dair tespiti yerinde bulunmuştur.

Ancak, dosya kapsamından davacının 17.10.1989 ile 12.02.2005 tarihleri arasında fasıllı olarak toplam 3500 gün ve 13.02.2005-02.04.2005 arası 50 gün yurt dışı hizmet süresini 3201 sayılı Kanun kapsamında borçlanarak ödediği, Kurumun, davacının Almanya'da sigorta kapsamında bulunduğu süreler ile çakıştığı gerekçesiyle Türkiye'de 506 sayılı Kanun kapsamında isteğe bağlı sigortalılık süresinin tamamını iptal ettiği, Mahkemece davacının yaşlılık aylığına esas prim ödeme gün sayısı hesaplanırken 19.09.1989-16.10.1989 tarihleri arasında 27 gün 1479 sayılı Kanun kapsamında sigortalılık süresi, 1770 gün 506 sayılı Kanun kapsamında isteğe bağlı sigortalılık süresi, 3550 gün 3201 sayılı Kanun kapsamında borçlandığı hizmeti ile 4/1-a maddesi kapsamında Kurumca geçerli sayılan zorunlu sigortalılık süresinin dikkate alındığı görülmektedir. Davacının Türkiye'deki 01.10.2008 öncesi 506 sayılı Kanun kapsamındaki isteğe bağlı sigortalılık süresinin aynı dönemde yurt dışında sigorta kapsamında bulunduğu gerekçesi ile iptal edilemeyeceği açık ise de davacının yurda giriş çıkış tarihlerine göre düzenlenen son tarihli 3500 günlük yurt dışı borçlanma tahakkukunda belirtilen ev kadınlığı borçlanma süresine ilişkin dönemler ile Türkiye'de 1770 gün isteğe bağlı sigortalılık kapsamındaki sürelerinin bir kısmının çakıştığı anlaşılmaktadır. 3201 sayılı Kanun kapsamındaki yurt hizmet borçlanması süreleri ve 506 sayılı Kanun kapsamındaki isteğe bağlı sigortalılık sürelerinin çakıştığı bu dönemlerin mükerrer şekilde tahsise esas prim ödeme gün sayısının hesabında dikkate alınması mümkün değildir.

Mahkemece; davacının yurda giriş çıkış tarihlerine göre düzenlenen 3500 günlük yurt dışı borçlanma tahakkukunda belirtilen ev kadınlığı borçlanma süresine ilişkin dönemler ile Türkiye'de 1770 gün isteğe bağlı sigortalılık kapsamındaki süreleri karşılaştırılarak, yurt dışı borçlanması yaptığı süreler ile çıkan dönemlerdeki isteğe bağlı sigortalılık süresinin mükerrer şekilde tahsise esas prim ödeme gün sayısı hesabında dikkate alınamayacağı gözetilmeli ve çıkan dönemler ayrıştırılmak suretiyle tahsise esas alınacak prim ödeme gün sayısı belirlenerek yaşlılık aylığı koşullarını irdelemek suretiyle karar verilmelidir.

" gerekçesiyle karar bozulmuştur.

B. İlk Derece Mahkemesince Bozmaya Uyularak Verilen Karar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davanın reddine karar verilmiştir.

VI. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davacı vekili temyiz dilekçesinde özetle; davacının 18.12.2015 tarihli borçlanma talebinde Türkiye'deki isteğe bağlı sigortalılık süreleri ile çalışmamak kaydıyla çalışma süresi, boşta geçen süre ve ev kadınlığı sürelerinden 3500 günün borçlandırılması talebinde bulunduğunu, davalı Kurumun 17.03.2016 tarihli borç tahakkuk cetvelini, borçlanma talebi üzerine ilgili emniyet müdürlüğünden temin ettiği yurda giriş çıkış tarihlerine göre ve isteğe bağlı sigortalılık sürelerinin geçerli olduğu dönemde ve isteğe bağlı sigortalılık sürelerinin kayıtlı olduğu tarih aralıklarını dikkate alarak tanzim ettiğini, daha sonra ise, borç tahakkuk cetveli ile borçlandırılan 3500 günü, iptal ettiği isteğe bağlı sigortalılık sürelerine aktarmak-kayıtlı yapmak suretiyle bilerek ve kasıtlı bir biçimde çalışma oluşmasına sebebiyet verdiğini, isteğe bağlı sigortalılık sürelerinin geçerli olduğu yönündeki yerel mahkemenin ilk kararının doğru bulunmasına rağmen davanın reddine karar verilmesinin hatalı olduğunu belirterek kararı temyiz etmiştir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Dosyadaki kayıt ve belgelerden; davacının 6.1.2016 tarihli yurt dışı borçlanma talep dilekçesi ile 17.10.1989 tarihinden itibaren ileri doğru gidilerek Türkiye'deki isteğe bağlı sigortalılık süreleri ile çalışmamak kaydıyla yurtdışında çalışılan, boşta geçen ve ev kadınlığı sürelerinden 3500 gününü 3201 sayılı Kanun'a göre borçlandırılmasını talep ettiği, SGK tarafından 30.03.2016 tarihli yazısı ekinde gönderilen borçlanma tahakkuk cetveli ile 3500 gün karşılığı 47.544,01 TL borç çıkarıldığının davacıya bildirildiği, bu borçlanma tahakkukunun ev kadınlığı süresini borçlandırdığından yurt dışında bulunduğu süreler esas alınarak ve Türkiye'deki isteğe bağlı sigortalılık günleri dışlanarak kalan dönemlerin borçlandırılması suretiyle düzenlendiği, davacının çıkarılan borcu 27.05.2016 tarihinde ödediği ve 28.02.2018 tarihli dilekçesi ile tahsis talebinde bulunduğu, SGK'nın 01.02.2019 tarihli yazısı ile hizmetlerinin başlangıç tarihi 19.09.1989 tarihinden itibaren 27 gün Bağ-Kur, 3500 gün yurtdışı borçlanma, 1805 gün SSK prim günü olmak üzere toplam 5332 günü

olduğunu, 5375 prim günü şartını sağlamadığından tahsis talebinin reddedildiğinin davacıya bildirdiği, davacının 18.03.2019 tarihli dilekçesi ile 13.02.2005 tarihinden itibaren 50 günü 3201 sayılı Kanuna göre borçlandırılmasını talep ettiği ve borçlanma tahakkuk cetveli ile 13.02.2005-02.04.2005 tarihleri arası 50 gün ev kadınlığı süresi karşılığı borçlanma bedelini 27.03.2019 tarihinde ödedikten sonra 29.03.2019 tarihli dilekçesi ile tahsis talebinde bulunduğu, davacının tahsis talebi üzerine Kurum tarafından davacının isteğe bağlı sigortalılık sürelerinin iptal edildiği ve yeniden düzenlenen borçlanma tahakkuk cetvelinde Türkiye'deki isteğe bağlı sigortalılık süreleri geçersiz sayıldığından borçlanma tahakkukunun yurt dışında olduğu tarihlere göre tekrar belirlendiği, dolayısıyla bu tahakkukun Türkiye'deki isteğe bağlı sigortalılık sürelerinin bir kısmı ile de çıkışacak şekilde yapıldığı anlaşılmaktadır.

Eldeki davada iptali istenen 19.6.2019 tarihli Kurum işlemi ile, davacının 29.03.2019 tarihli tahsis talebi ilgi tutularak, hizmetlerinin başlangıç tarihi 19.09.1989 tarihinden itibaren 27 gün Bağ-Kur, 3550 gün yurtdışı borçlanma, 35 gün SSK prim günü olmak üzere toplam 3612 günü olduğu, 5375 prim günü şartını sağlamadığından tahsis talebinin reddedildiği, Almanya'da adına zorunlu olarak prim ödenen dönemlerle çıkan Türkiye'de ödemiş olduğu isteğe bağlı sigortalılık dönemlerinin Kurum genelgeleri ve ilgili Daire Başkanlığından alınan talimat neticesinde iptal edildiği davacıya bildirilmiştir.

Dairemizin önceki bozma ilamında açıkça, yurt dışında geçen çalışmaların Türkiye'de isteğe bağlı sigortalılığa engel olmayacağı, buna göre, yurtdışında sigortalılığı bulunan kişilerin Türkiye'de 506 sayılı Kanun kapsamında isteğe bağlı sigortalı olması yönünde bir yasal engel bulunmadığına dair tespitin yerinde bulunduğu ifade edilmiş, Kurum işleminin bu yönüyle iptali gerektiği ve davacının bu yöndeki talebinin haklı olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan, Dairenin ilk bozma kararında davacının yurda giriş çıkış tarihlerine göre düzenlenen son tarihli 3500 günlük yurt dışı borçlanma tahakkukunda belirtilen ev kadınlığı borçlanma süresine ilişkin dönemler ile Türkiye'de 1770 gün isteğe bağlı sigortalılık kapsamındaki sürelerinin bir kısmının çakıştığı belirtilerek mükerrer şekilde tahsise esas prim ödeme gün sayısı hesabında dikkate alınamayacağı gözetilerek çıkan dönemler ayrıştırılmak suretiyle tahsise esas alınacak prim ödeme gün sayısı belirlenip aylıklı aylığı koşullarını irdelemek suretiyle karar verilmesi gereğine işaret edilmişse de bu yönden Dairemizin bozma ilamının maddi hataya dayalı olduğu, maddi hataya dayanan bozma ilamının usuli kazanılmış hak sağlamasının mümkün olmadığı anlaşılmaktadır.

Davacının 06.01.2016 tarihli yurt dışı borçlanma talebi ile 17.10.1989 tarihinden itibaren ileri doğru gidilerek Türkiye'deki isteğe bağlı sigortalılık süreleri ile çakışmamak kaydıyla yurtdışında çalışılan, boşta geçen ve ev kadınlığı sürelerinden 3500 gününü borçlanma talebinde bulunduğu, Kurum tarafından 3500 günlük borçlanma talebinin bu şekilde düzenlendiği ve davacının tebliğ edilen borç

tahakkuku ile bildirilen borçlanma bedelini ödediği anlaşılmakla, ilk borçlanma tahakkukuna itibar edilerek ve borçlanmaya esas sürelerin de bu kapsamda belirlenerek tahsise esas prime esas gün sayısının belirlenmesi gerekeceği değerlendirildiğinde, davacının tahsis talep tarihi itibarıyla yaşlılık koşullarına haiz olduğu anlaşıldığından davanın kabulü gereklidir.

VII. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Temyiz olunan İlk Derece Mahkemesi kararının yukarıda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA,

Peşin alınan temyiz harcının ilgisine iadesine,

Dosyanın Mahkemesine gönderilmesine,

29.06.2026 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.